

Strasbourg, 12.4.2016.
SWD(2016) 118 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE

SAŽETAK PROCJENE UČINKA

o procjeni potencijala za povećanje transparentnosti informacija o porezu na dobit

Priložen dokumentu

Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća

**o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja informacija o porezu na dobit
određenih poduzeća i podružnica**

{COM(2016) 198 final}

{SWD(2016) 117 final}

Sažetak
Procjena učinka veće transparentnosti poduzeća u pogledu poreza na dobit
A. Potreba za djelovanjem
Zašto? O kakvom je problemu riječ?
Okruženje složenih poreznih propisa i tajnosti fiskalnih podataka omogućilo je nekim multinacionalnim poduzećima (MNP) da pribjegnu strategijama agresivnog poreznog planiranja. Za razliku od malih i srednjih poduzeća (MSP) ili poreznih obveznika koji su fizičke osobe, MNP-ovi mogu iskoristiti pravne praznine u domaćem i međunarodnom poreznom zakonodavstvu za premještanje dobiti iz jedne zemlje u drugu kako bi smanjili svoju poreznu obvezu. Procjenjuje se da zemlje u EU-u svake godine gube od 50 do 70 milijardi EUR zbog toga što MNP-ovi izbjegavaju plaćanje poreza. U nedavnim izvješćima objavljeni su niski iznosi poreza koje su platili određeni MNP-ovi, što dovodi u pitanje sveukupnu učinkovitost i pravednost poreznih sustava u EU-u. Na međunarodnoj razini skupina G20 odobrila je inicijativu OECD-a za BEPS, koja je naknadno provedena u EU-u uz paket mjera za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza (eng. <i>Anti-Tax Avoidance Package – ATAP</i>).¹ U okviru ove inicijative zahtijeva se objavljivanje informacija poreznim tijelima na temelju CBCR-a samo radi osiguravanja daljnje usklađenosti MNP-ova s nacionalnim poreznim zakonodavstvom. Nedostatak javnog nadzora utvrđen je kao problem koji treba riješiti. Javni nadzor zahvaljujući većoj transparentnosti MNP-ova bio bi dodatan alat koji bi omogućio borbu protiv erozije porezne osnovice i premještanja dobiti, a temeljio bi se na reputacijskim učincima i demokratskim raspravama.
Što se nastoji postići ovom inicijativom?
Glavni je cilj ove inicijative postići veću javnu transparentnost u pogledu poreza na dobit poduzeća izvješćivanjem po državama (CBCR) koje će objavljivati MNP-ovi. Promicanjem opsežnijeg objavljivanja informacija u pogledu poreza inicijativom se nastoji 1. zemljopisno uskladiti poreze na dobit poduzeća sa stvarnom gospodarskom aktivnošću; 2. poticati odgovornost poduzeća kako bi se pridonijelo blagostanju zahvaljujući porezima i 3. promicati pravedniju poreznu konkurenciju u EU-u na temelju informiraniye demokratske rasprave o tome kako ispraviti tržišne i regulatorne nedostatke.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?
Zbog prekogranične prirode mnogih poreznih praksi, aktivnosti i aranžmana koji su na raspolaganju grupama MNP-ova, nacionalno zakonodavstvo možda nije dostatno kako bi se odgovorilo na izazove povezane s erozijom porezne osnovice i premještanjem dobiti.

B. Rješenja
Koje su zakonodavne i nezakonodavne opcije politika razmatrane? Daje li se prednost nekoj od njih? Zašto?
Razmatrane su različite opcije politika, od sustava označavanja u koji se MNP-ovi mogu dobrovoljno uključiti do obveznih sustava izvješćivanja. Ključna pitanja koja je Komisija razmatrala bila su sljedeća: bi li javno izvješće po zemljama trebalo obuhvaćati poslovanje koje je pod kontrolom EU-a ili cjelokupno poslovanje diljem svijeta? Bi li informacije o kojima se izvješćuje trebale biti raščlanjene samo za države članice EU-a ili i za treće zemlje? Koji bi trebao biti opseg pokrivenosti: velika poduzeća (barem 20 000 grupa iz EU-a) ili samo vrlo velika poduzeća (barem 1 900 grupa iz EU-a / 6 500 grupa iz cijelog svijeta)? Konačno, bi li objavljene informacije trebale biti ograničene na osnovne informacije (plaćeni porez na dobit, obračunani porez na dobit) ili bi one trebale obuhvaćati i kontekstualne informacije (prihod, dobit prije oporezivanja te broj zaposlenih)? Na temelju procjene učinka odabrana je opcija u skladu s kojom bi obvezno javno izvješće po zemljama trebali sastavljati svi MNP-ovi iz EU-a i oni koji su izvan EU-a, a posluju u EU-u i imaju konsolidirani prihod veći od 750 milijuna EUR. Informacije bi trebale raščlaniti prema državi članici EU-a i prikazati na zbirnoj osnovi za ostatak svijeta. Vrste informacija koje se objavljuju uključivale bi plaćeni i obračunani porez na dobit, kao i druge kontekstualne informacije: prirodu aktivnosti, prihod, broj zaposlenih, porez prije oporezivanja. Ta bi opcija mogla

¹ Europska komisija, [Paket mjera za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza](#), 28. siječnja 2016. Tim se paketom, među ostalim, predlaže preispitivanje Direktive o administrativnoj suradnji kako bi se uključilo izvješćivanje po državama koje se razmjenjuje među poreznim tijelima država članica u pogledu ključnih informacija povezanih s porezom koje dostavljaju MNP-ovi.

postojati paralelno s međunarodnim inicijativama, kao što je program BEPS OECD-a, koji je prenesen u EU paketom mjera za borbu protiv izbjegavanja plaćanja poreza (ATAP). Odabrana opcija odgovor je na zabrinutost dionika u pogledu poremećaja na jedinstvenom tržištu, s tim da se njome ne narušava konkurentnost EU-a, ne uzrokuje se nepotrebno administrativno opterećenje, ne stvaraju se daljnji porezni sukobi ni rizik dvostrukog oporezivanja.

Tko podržava koju opciju?

Nevladine organizacije i druge organizacije civilnog društva podupiru izvješćivanje po zemljama u najvećoj mogućoj mjeri u pogledu informacija koje se dostavljaju i podataka po državi. Prema njihovu mišljenju, praćenje poreznih praksi promicalo bi odgovornost poduzeća i društva, ojačalo bi demokratske procese i možda bi potaknulo MNP-ove da premještaju svoje porezne osnovice na pravedniji način.

Poduzeća su zabrinuta zbog rizika jednostranog objavljivanja osjetljivih informacija konkurentima, administrativnog opterećenja i rizika dvostrukog oporezivanja. Većina poduzeća želi da izvješće po zemljama bude dostupno samo poreznim tijelima prema programu BEPS OECD-a, koji je odobrila skupina G20.

C. Učinci odabrane opcije

Koje su prednosti odabrane opcije?

Od odabrane opcije očekuju se znatne društvene prednosti i određeni pozitivni gospodarski učinci. Njome će se, zapravo, odgovoriti na povećane zahtjeve za transparentnošću poreznih pitanja grupa MNP-ova. Njome bi se moglo pridonijeti i većem povjerenju javnosti u pravednost poreznih sustava.

Nadalje, zbog javne transparentnosti povećala bi se korporativna odgovornost poduzeća tako što bi se javno objavljivao njihov porezni doprinos lokalnom blagostanju. Na taj bi se način moglo potaknuti poduzeća da plaćaju porez ondje gdje uistinu ostvaruju dobit. Konačno, zahvaljujući informiranijoj demokratskoj raspravi inicijativom bi se pridonijelo promicanju pravednije porezne konkurencije u EU-u.

Ne očekuje se da će veća transparentnost oporezivanja poduzeća imati bitan učinak na rast i radna mjesta u EU-u.

Koliki su troškovi odabrane opcije?

U pogledu gospodarskog učinka odabrana opcija ne podrazumijeva znatne troškove ili bilo kakvo administrativno opterećenje jer će grupe vrlo velikih MNP-ova morati dostavljati izvješća po zemljama poreznim tijelima u skladu s nedavnom revizijom Direktive o administrativnoj suradnji. MNP-ovi bi mogli sastavljati svoje javno izvješće po zemljama na temelju tih podnesaka. Tom inicijativom za sve grupe vrlo velikih MNP-ova postojali bi isti zahtjevi u pogledu objavljivanja, bilo da imaju poslovni nastan u EU-u ili u trećoj zemlji. Stoga ne bi bilo učinaka na konkurentnost MNP-ova. S pomoću izvješća po zemljama, kojim se slobodno mogu koristiti sva porezna tijela, rizik nastanka dodatnih poreznih sukoba i dvostrukog oporezivanja bio bi ograničen jer bi porezne informacije bile raščlanjene samo unutar EU-a, gdje postoje učinkovitiji mehanizmi rješavanja sporova. Ne očekuje se da će ova inicijativa imati negativne socijalne učinke ili učinke na okoliš.

Kako će to utjecati na poduzeća, MSP-ove te mikropoduzeća?

Mjera je usmjerena samo na MNP-ove koji su najbolje osposobljeni za aktivnosti poreznog planiranja, odnosno poduzeća čiji konsolidirani prihod premašuje 750 milijuna EUR.

Kako bi se obuhvatili MNP-ovi s poslovnim nastanom u trećoj zemlji, neka njihova poduzeća kćeri ili podružnice u EU-u ipak će imati nove obveze. To su srednja i velika poduzeća kćeri ili podružnice usporedive veličine. Oni će u EU-u imati obvezu objavljivanja izvješća po zemljama koje je sastavilo njihovo krajnje matično poduzeće. Druga predviđena opcija jest omogućiti MNP-ovima koji nisu iz država članica EU-a da odrede jedno poduzeće kćer ili podružnicu u EU-u koji će imati obvezu objavljivanja izvješća po zemljama.

Hoće li to imati znatan učinak na državne proračune i uprave?

Učinak na iznos poreza na dobit koji plaćaju MNP-ovi nije izvjestan, ali ovom će se inicijativom stvoriti dodatni poticaji za MNP-ove da plaćaju porez ondje gdje uistinu ostvaruju dobit. Nadalje, javnim nadzorom omogućit će se informiranija javna rasprava o uzrocima i posljedicama agresivnog poreznog planiranja, čime bi se mogle spriječiti neusklađenosti, pravne praznine i štetne porezne mjere.

Hoće li biti drugih znatnih učinaka?

Ne – ne očekuju se.

D. Daljnje mjere
Kad će se politika preispitati? Komisija će pratiti provedbu politike u suradnji s državama članicama. Prve evaluacije trebale bi se provesti nekoliko godina nakon što poduzeća počnu objavljivati svoja izvješća po zemljama. Rezultati bi mogli činiti osnovu izvješća koje se dostavlja Parlamentu i Vijeću.